

Список використаних джерел

1. Герман К. Ф. Історія української мови : навч. підруч. для філо- логіч. ф-тів ун-тів / К. Ф. Герман // Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Рута, 2001. – 124 с.
2. Мовна політика в Україні (1917–1940) / С. Шульженко // Вісник книжкової палати. – 2008. – № 11. – С. 42–45.

Ісакова В. Р., курсант факультету № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат філологічних
наук, доцент, професор кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін факультету № 3
Національної академії внутрішніх справ
Бойчук В. М.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ (ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ»)

У кожній державі, Україні зокрема, мовне питання є актуальним, оскільки мова є одним із чинників консолідації нації. Як зазначає Ю. Чередник, мовна політика – це діяльність держави і суспільства, спрямована на розв’язання проблем у сфері мовних відносин за погодженням інтересів різних мовних груп [2, с. 8]. Мовна політика держави кодифікована у різних нормативно-правових актах, які повністю чи частково декларують особливості функціонування мови в державі. Закон України «Про освіту», що є об’єктом нашого дослідження, теж містить статтю (ст. 7), яка стосується мови освіти. Зважаючи на резонансність сприйняття «мовної» статті, вважаємо за доцільне проаналізувати її зміст.

Неоднозначність 7 статті, як вважають представники національних меншин, полягає у порушенні та обмеженні їхніх прав на здобуття освіти мовою національної меншини, що порушує норми Європейській хартії регіональних мов або мов меншин, а також Конституцію України. На нашу думку, таке сприйняття однобоке та суб’єктивне, оскільки у Законі читаємо: «Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини.

Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) з навчанням мовою відповідної національної меншини поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням українською мовою» [1]. «Мовна» стаття закріплює українську мову як основну мову навчання та дозволяє представникам національних меншин навчатися своєю мовою поряд з державною в початковій школі, що реалізується через окремі класи чи групи. Як бачимо, створення окремих груп навчання мовою національної меншини не порушує їхніх прав на вільне використання мови національної меншини. На нашу думку, мовне питання є важливим елементом політичної гри, в ході якої держави-сусіди намагаються обрати для себе найбільш вигідний варіант, нехтуючи державними цінностями України, дискредитуючи її на політичній арені. Свідченням цього є заяви міністра закордонних справ і торгівлі Угорщини, який у контексті мовного питання не погребував згадати про гуманітарну допомогу, про транспортування газу до України та іншу співпрацю, вигідну для України.

Мовна політика не обмежується цією статтею, держава повинна всебічно працювати над урегулюванням мовного питання, оскільки багатонаціональність України вимагає постійного контролю над мовною ситуацією в державі. На нашу думку, потрібно чітко прописати норму використання державної мови та конкретизувати її у вузькопрофільних нормативно-правових актах, які стосуються мовної політики держави. Тому одним із перших кроків до врегулювання мовного питання повинне бути прийняття нового закону про мови в Україні.

Як бачимо, фактичне дотримання ст. 7 Закону України «Про освіту» підтвердить «реальний» статус функціонування української мови як державної та буде протистояти будь-якому впливу на неї інших мов.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38–39. – Ст. 380.
2. Чередник Ю. М. Модернізація державної мовної політики в Україні: теоретично-методологічний аспект : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.01 / Чередник Ю. М. – Дніпропетровськ, 2011. – 20 с.